

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมการใช้ยาแก้ปวดของผู้ใช้แรงงานในชนบท

ชื่อผู้เขียน : นางบุญเจริญ อินดี

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษาเอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวราภรณ์ บัณเฑาะว์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้ยาแก้ใช้แก้ปวด สภาพของการเผยแพร่ความรู้และสื่อในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาแก้ใช้แก้ปวด ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในชนบท เพื่อทราบถึงพฤติกรรมในเชิงสังคมวัฒนธรรม และบริบทต่าง ๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรม มีกลไกอย่างไรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ตลอดจนทราบถึงสื่อและช่องทางการรับข่าวสารข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและกลยุทธ์ทางการศึกษาเอกระบบ ผู้วิจัยได้เลือกหมู่บ้านโป่ง ตำบลบ้านโป่ง อำเภอพราวน จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ศึกษาเนื่องจากผู้ใช้แรงงานนิยมใช้ยาแก้ใช้แก้ปวด เพื่อการบำบัดรักษา ใช้เพื่อกระตุ้นพลังงานตามความเชื่อและใช้จนติดยา ซึ่งเป็นการใช้ยาที่ไม่เหมาะสมและพรั่วเพรื่อโดยไม่จำเป็น ผู้วิจัยมีความสนใจว่า ผู้ใช้แรงงานในชนบทมีการเรียนรู้โดยการขัดเกลาทางสังคมอย่างไร ตัวแทนของการขัดเกลาที่มีความสำคัญได้แก่บุคคลกลุ่มใดบ้าง

วิธีการศึกษา ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ วิธีการเก็บข้อมูล ใช้การสอบถามทั้งที่มีโครงสร้าง เป็นแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบลึก ตลอดจนศึกษาข้อมูลจากเอกสารของทางราชการ และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ยาแก้ไอแก้ปวด การชั่ง เกลาและการเรียนรู้ทางสังคมของการใช้ยา แหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้นำของหมู่บ้านที่เป็นผู้นำที่เป็นทางการและผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เจ้าของร้านขายของชำ เจ้าอาวาส เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข แพทย์ประจำตำบล ผู้เฒ่าผู้แก่ หมอพื้นบ้าน ครูและผู้ใช้แรงงานในชุมชนนี้เป็นต้น ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้งานในภาคสนามใช้เวลา 1 ปี 1 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแยกแยะข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่แล้วใส่รหัสหลังจากนั้นก็นำมาวิเคราะห์ เชื่อมโยงสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ว่ามีผล ไท เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วนำเสนอผลด้วยการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลของการศึกษาพบว่ามูลเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ใช้แรงงานในชนบทใช้ยาแก้ไอแก้ปวด ส่วนใหญ่มาจากอาการผิดปกติ คือ อาการปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามร่างกายอันเนื่องมาจากทำงานหนัก ผู้ใช้แรงงานเรียนรู้การใช้ยาจากการแนะนำ การสังเกต การชักชวนให้ทดลองใช้ และการเห็นตัวแบบ คือบิดา มารดา ญาติ เพื่อนบ้าน กลุ่มอาชีพ เป็นผู้ใช้ยาและการรับรู้ผ่านทางร้านขายยา โทรทัศน์ และวิทยุตามลำดับ อย่างไรก็ตามก่อนที่จะตัดสินใจยอมรับยา ก็ได้มีการทดลองใช้แล้วประเมินประสิทธิภาพของยาตามระบบความคิด ความเชื่อ ของวัฒนธรรมชุมชนที่อาศัยอยู่

ผู้ใช้แรงงานได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวข้องยาจากสื่อ โฆษณา ทาง โทรทัศน์ วิทยุและแผ่นป้ายโฆษณา แต่ข่าวสารข้อมูลที่ผู้ใช้แรงงานให้ความสำคัญ เชื่อถือและยอมรับ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจใช้หรือไม่ใช้ยา ก็คือสื่อบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้ใช้แรงงาน

Thesis Title : Pain Killing Drug Consumption
Behaviors of the Rural Labourers

Author : Mrs. Booncharern Inty

M.Ed. : Nonformal Education

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Chukeat Leesuwana	Chairman
Assist. Prof. Yongyudh Plianpadung	Member
Assist. Prof. Varaporn Punnavalee	Member

Abstract

This study was designed to examine pain killing drugs consumption behaviors of rural labourers as well as related knowledge and information media dissemination patterns they experienced. The intention was to indentify their socio-cultural behaviors and socio-cultural context including media channels conducive to their learning the disseminated messages for the benefit of planning and upgrading nonformal education strategies and approaches. The chosen study site was Ban Pong Village, Ban Pong Sub-District, Proa District of Chiang Mai Province, chosen on the basis of high prevalence of addicted users who believed that consuming those drugs helped cure

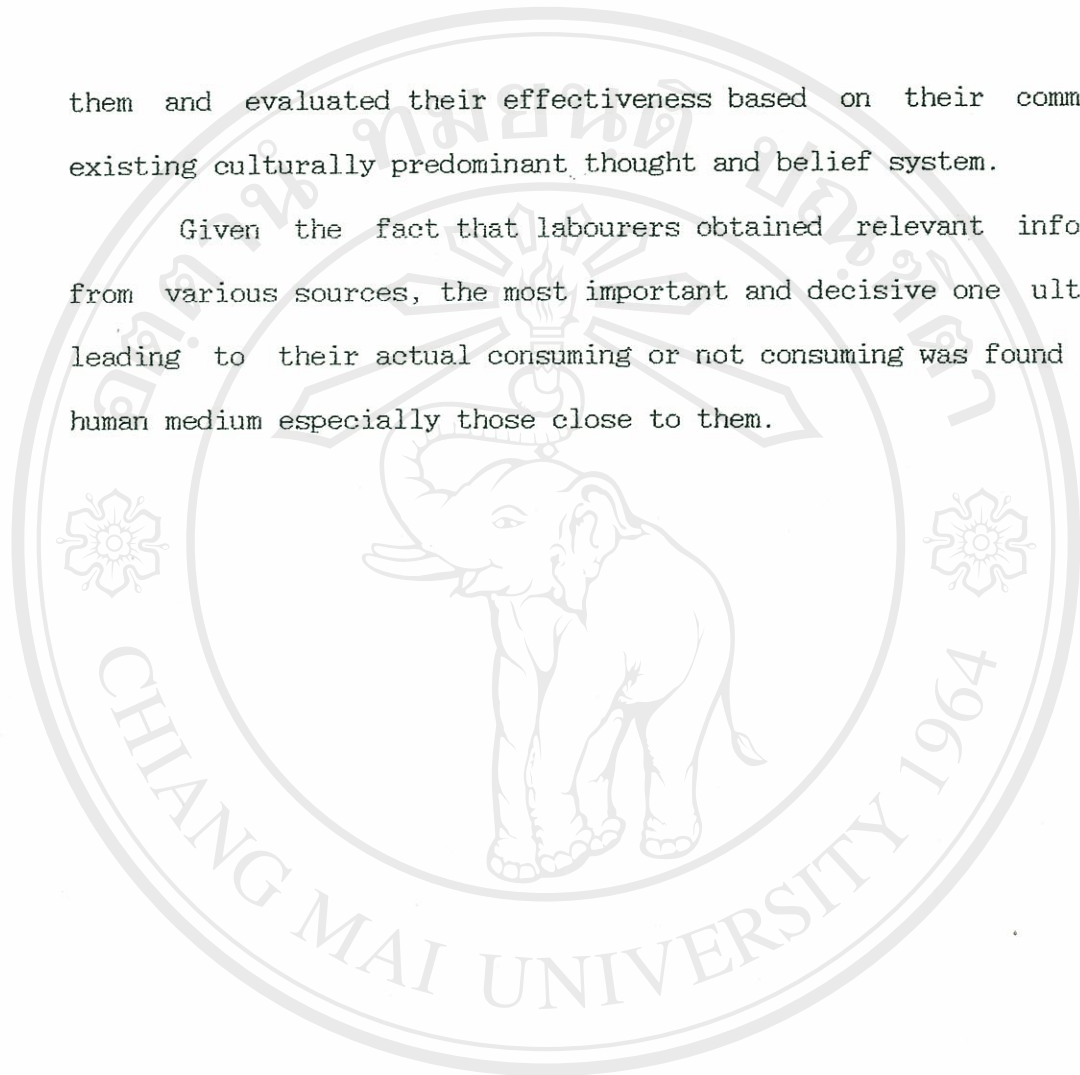
their troubles and boosted their energy. Such behaviors were deemed inappropriate and not always necessary. The researcher wanted to understand and identify the involved socialization process, patterns and relevant socializing agents.

The study approach was of qualitative type while data collecting methods included structured and unstructured questionnaires, participatory and non-participatory observation, indepth interviews and reviewing official documents as well as related literature on pain killing drugs behaviors and socialization process relevant to drug use. Official and natural leaders, village health volunteers, retail shop owners and temple abbot in the community, village elders, traditional healers, teachers and labourers, Sub-District health officers and medical person, etc. served as key informants. Field work took approximately 1 year and 1 month.

Findings revealed that the key reason for taking pain killing drugs was, according to the majority of users, that they had experienced such bodily abnormalities as headaches and muscular sores typically caused by heavy physical work. They learned to consume the drugs following others' suggestion and their own observation. At the same time, they were persuaded by others to try and personally saw that such other people as their parents, relatives, neighbours and peers also used them. Simultaneously, they conceived related information about drug use from drug stores, television and radio. However, before deciding to actually take the drugs users had tried

them and evaluated their effectiveness based on their community's existing culturally predominant thought and belief system.

Given the fact that labourers obtained relevant information from various sources, the most important and decisive one ultimately leading to their actual consuming or not consuming was found to be human medium especially those close to them.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved